

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Профессор А.А.Молдажанованы еске алуға арналған «XXI ғасырдағы педагогикалық білім беру: басымдықтар мен ізденістер» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының

ЖИНАҒЫ
7 - қазан, 2022 ж.

Астана, 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Профессор А.А.Молдажанованы еске алуға арналған «XXI ҒАСЫРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ: БАСЫМДЫҚТАР МЕН ІЗДЕНІСТЕР» тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының

ЖИНАҒЫ

7 - қазан, 2022 ж.

СБОРНИК

материалов Международной научно-практической конференции «ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В XXI ВЕКЕ: ПРИОРИТЕТЫ И ПОИСКИ» посвященная памяти профессора А.А.Молдажановой
7-октября, 2022 г.

COLLECTION

Collection materials of the International scientific and practical Conference «PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE XXI CENTURY: PRIORITIES AND SEARCHES» dedicated to the memory of professor A.A.Moldazhanova

October -7, 2022 y.

Астана, 2022

ӘӨЖ 37.0
ББК 74.00
П 82

Редакция алқасы:

Ж.Д.Курманғалиева - Басқарма мүшесі - Ғылым, коммерциаландыру және интернационалдандыру жөніндегі проректор, **Б.Ж.Сомжүрек** - «Әлеуметтік ғылымдар» факультетінің деканы, **М.П.Асылбекова** - «Педагогика» кафедрасының меңгерушісі, п.ғ.к., профессор м.а.; **Б.П.Сейітқазы** - п.ғ.д., профессор; **Қ.Т.Атемова** - п.ғ.д., профессор; **Т.С.Сламбекова** - п.ғ.к., профессор м.а.; **С.С.Байсарина** - п.ғ.к., доцент; **Н.П.Албытова** - п.ғ.к., профессор м.а.; **Махадиева А.К** - PhD., **Балтабаева Ж.Б.** - магистр, **Қуатов А.К.** - магистр.

ISBN 978-601-337-713-1

Жинақта Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, «Профессор А.А.Молдажанованы еске алуға арналған «XXI ғасырдағы педагогикалық білім беру: басымдықтар мен ізденістер» тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының Пленарлық мәжілісінде және «Профессор А.А.Молдажанова және қазақстандық білім беру жүйесінің дамуы», «Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобаны жүзеге асыру - Жаңа Қазақстанды дамытудағы басым бағыт», «Білім берудің ғаламдық мәселелерін шешуде адами ресурстардың бірігуі» деп аталатын секция жұмыстары бойынша тыңдалған баяндамалар қамтылды. -587 бет.

ӘӨЖ 37.0
ББК 74.00
П 82

ISBN 978-601-337-713-1

«Профессор А.А.Молдажанованы еске алуға арналған «XXI ғасырдағы педагогикалық білім беру: басымдықтар мен ізденістер» тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық конференция.

@Астана, 2022

БОЛАШАҚ ӘЛЕУМЕТТІК ПЕДАГОГТАРДЫҢ АДАМГЕРШІЛІК МӘДЕНИЕТІН ДАМУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАРЫ

Темірболат Ә.

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану»
мамандығының докторанты. Астана қ., Қазақстан Республикасы

Қазақстан Республикасының жаңа формация педагогының үздіксіз педагогикалық білім беру тұжырымдамасында: «Қоғамның жоғары педагогикалық білімді мамандарға қойылатын талаптары соңғы жылдары күрделенді. Жаңа қоғам мұғалімі – ол рухани адамгершілігі жоғары, азаматтық жауапкершілігі мол, белсенді, жасампаз, рефлексияға қабілеті басым, экологиялық тұрғыдан білімді, шығармашыл тұлға, өзін-өзі дамытуға ұмтылысы бар, әдіснамалық қалыптасуының жоғары деңгейін сипаттайтын, әлеуметтік, тұлғалық, коммуникативтік, ақпараттық және біліктіліктің басқа түрлерін меңгерген біліктілігі жоғары маман болуы керек» - деп көрсетілген [1].

Біліктілігі жоғары мамандар даярлау сапасының маңыздылығының артуы қоғамның әлеуметтік, интеллектуалдық және рухани салаларындағы елеулі өзгерістермен байланысты. Осыған орай ЖОО-дағы оқу-тәрбие жұмысының тиімділігін арттырудың жаңа тәсілдерін іздеудің маңызы зор. Мамандар даярлау сапасын арттырудың маңызды факторларының бірі осы жүйені дамытудың негізгі мақсаттары мен бағыттарын көрсететін тәрбие жұмысының перспективалық жоспары болып табылады. Ағымдағы жоспарлау оқу жылына жүзеге асырылады және студенттер қызметінің мақсаттарын, мазмұнын, негізгі түрлерін және күтілетін нәтижелерін қамтиды. Сонымен қатар, оқу-тәрбие жұмысы жүйесінің қызмет етуінің маңызды факторы – бұл процесте студенттер өз дамуында бірқатар дербестік кезеңдерден өтеді.

Қандай да бір білім беру үдерісінде кез келген педагогикалық құбылысты жүзеге асыру үшін белгілі бір шарттар жиынтығын құру қажет. Жоғары мектепте болашақ әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытудың педагогикалық шарттарын анықтамас бұрын, ең алдымен, «педагогикалық шарттар» ұғымына талдау жасап алайық. Педагогикада «шарттар» педагогикалық жүйенің жұмыс істеу тиімділігі тәуелді факторлар, жағдайлар ретінде анықталады [2].

Қазіргі дидактика «шарт» ұғымын оқытудың табыстылығын қамтамасыз ететін оқу үдерісінің факторлары, компоненттерінің жиынтығы ретінде түсіндіреді. Ғылыми әдебиетте педагогикалық шарт деп – қойылған мақсатқа қол жеткізуге бағытталған педагогикалық үдеріс шараларының белгілі бір жиынтығын біріктіретін педагогикалық үдерістің маңызды компоненті көрсетілген. «Шарттар жиынтығы» деп ғалымдар (В.И.Андреев, В.А.Беликов, Г.И.Вергелес, М.Е.Дурапов, Т.Е.Климова, Н.М.Яковлева және т.б.) педагогикалық үдерістің сыртқы сипаттамасын студенттердің ішкі әлемімен қажеттіліктермен, мүдделермен, құндылықтық бағдарлармен және т.б. белгілі

бір қарым-қатынасқа бағытталған материалды-кеңістіктік ортаның мазмұны, формалары, әдістері, педагогикалық тәсілдері мен құралдары түсінеді.

Философия ғылым саласы «шарт» ұғымын заттың қоршаған ортадағы құбылыстарға қатынасын білдіретін категория ретінде; сондай-ақ құбылыс туындап, өмір сүріп, дамитын орта бірнеше шарттардан тұрады деп қарастырады [3].

Психология ғылымы шарт деп қандай да бір шынайылыққа әсер ететін жағдайлар мен факторларды атайды.

Педагогикалық зерттеулерде шарт, ол педагогикалық жүйенің тиімді қызмет етуі мен дамуын анықтайтын факторлар, жағдаяттар, шаралар ретінде қарастырылады. Педагогикалық шарттардың әдіснамалық талдаулары Ю.К. Бабанскийдің, В.И.Андреевтің, Н.Ю.Посталюк және т.б. жұмысында көрініс тапқан. Ю.К.Бабанский педагогикалық шарт деп оқу үдерісінің компоненттері бір-бірімен өзара әрекеттесетін және де педагогтарға жемісті жұмыс істеу, оқу үдерісін басқару үшін, ал білім алушыларға табысты еңбек ету үшін мүмкіндік туғызатын жағдайды түсінеді [4].

П.И.Пидкасистый, А.М.Столяренконың зерттеулерінің нәтижелеріне сүйенсек, педагогикалық шарттар - бір-бірімен байланысқан факторлардың жиынтығы. Жоғарыда келтірілген анықтамалар логикалық қисынға сай келеді, дегенмен де педагогтың субъектілік көзқарасын білдірмейді [5].

В.И.Андреев «педагогикалық шарттарды дидактикалық және тәрбие мақсаттарына жету үшін оқытудың ұйымдастыру формаларын қолданудың нәтижесі болып табылатын оқыту мен тәрбиелеу үдерісінің жағдайы ретінде қарастырады [6].

И.П.Подласыйдың дидактикалық себеп, факторлар және шарттар туралы еңбектеріне сүйенсек, ол педагогикалық шарттар деп педагогикалық өзара ықпалдастықта қолданылатын факторлар, себептер жиынтығын түсінеді [7]. Фактор деп дидактикалық үдерістің нәтижелеріне әсер ететін себептерді атады. А.В.Кувшиновтың диссертациялық зерттеулерінде педагогикалық шарттар ішкі және сыртқы факторлардың өзара байланысын қарастырады [8].

Ғылыми-педагогикалық зерттеулерді талдай келе, педагогика ғылымының теориясы мен тәжірибесінде ұйымдастырушылық-педагогикалық (В.А. Беликов, Е.И. Козырева және т.б.), психологиялық-педагогикалық (А.О. Малыхин, А.В. Лысенко, Н.В. Журавская және т.б.) шарттарды кездестіруге болады.

Ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттар білім беру міндеттерін табысты шешуді қамтамасыз ететін мүмкіндіктердің жиынтығы және педагогикалық іс-әрекеттің мақсатқа жетуге бағытталған тұтас педагогикалық үдерістің мазмұны, формасы, әдістері ретінде қарастырылады. Ал, психологиялық-педагогикалық шарттарды ғалымдар білім беру үдерісінің тиімділігін арттыратын педагогикалық үдерістің субъектілері немесе объектілерінің (педагогтар немесе тәрбиеленушілер) тұлғасын дамытуға бағытталған белгілі бір педагогикалық шаралар ретінде түсіндіреді.

Біздің зерттеуімізге қатысты педагогикалық шарттар білім беруді адамгершілік мәдениетті дамыту бойынша оқу үдерісі ретінде қарастыратын

тарихи қайнар көздерді, білім алушылардың адамгершілік мәдениетті дамыту мен адамгершілік құндылық бағдарларын қалыптастырудың, болашақ әлеуметтік педагогтардың кәсіби санасы мен дүниетанымын қалыптастыру мен дамытудың психологиялық-педагогикалық тұжырымдамаларын зерттеу негізінде анықталды. Теориялық талдау негізінде адамгершілік мәдениетті дамыту бағдарларының сана компоненті ретінде қалыптастыру шарттары деп құндылыққа бағдарланған тәрбие ортасын құру; болашақ әлеуметтік педагогтарды әр түрлі іс-әрекеттерге қатыстыру; тәрбие субъектілерінің дербес психологиялық ерекшеліктерін ескеру; қоғамдық және шығармашылық іс-әрекеттерге қатысуды қарастырдық.

Педагогикалық шарттар нақты мақсатқа жетуді қамтамасыз ететін элементтер, педагогикалық үдеріс негізінде жасалып жатқан жүйенің қолданыстағы элементтері ретінде әрекет етеді. Біздің зерттеуіміздің тақырыбына қатысты «педагогикалық шарт деп – біз, әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытуды қамтамасыз ететін өзара байланысты компоненттер кешені» деп түсінетін боламыз. Біздің зерттеуімізде «шарт» ұғымының мәні мен мазмұны, шарттардың түрлері және «шарт» ұғымының негізгі белгілерін, ерекшеліктерін, әртүрлі аспектілерде талдаймыз.

Бұл ұғымның философиялық түсіндірмесі объектінің айналасындағы құбылыстарға қатынасымен байланысты, онсыз ол өмір сүре алмайды: «басқа нәрсемен байланыстылығы (шартталған); объектілер кешенінің (заттардың, олардың күйлерінің, өзара әрекеттесуінің) маңызды құрамдас бөлігі, оның болуы осы құбылыстың болуын қажет етеді». Яғни, осы құбылыстың нақты жағдайларының жиынтығы оның жүру, пайда болу, өмір сүру және даму ортасын құрайды. Педагогикалық шарттар білім беру ортасы (білім беру субъектілерінің әсер етуі мен өзара іс-қимылының мақсатты түрде құрастырылатын шаралары: оқыту мен тәрбиелеудің мазмұны, әдістері, тәсілдері мен нысандары, білім беру үдерісін бағдарламалық-әдістемелік жарақтандыру) және оның жұмыс істеуіне оң немесе теріс әсер ететін материалдық-кеңістіктік (оқу және техникалық жабдық, білім беру ұйымдарының табиғи-кеңістіктік ортасы және т.б.) мүмкіндіктерінің үйлесімділігін көрсетеді [9].

Болашақ әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытудың педагогикалық шарттарына жеке тоқталсақ.

«Әлеуметтік педагогика» мамандығы бойынша жоғары кәсіби білім берудің мемлекеттік білім беру стандарттарына қатысты жағдай алаңдатпай қоймауда, мұнысы осы стандарттардың шеңберінде мамандарды даярлауға байланысты әлеуметтік-педагогикалық практикаға ықпалын тигізіп отырады. Әлеуметтік педагогиканың әлеуетін институттық (тек қана білім беру мекемелері) және объектілік (дамуында әлеуметтік мәселелері бар балалар) тұрғыдан шектеуге деген талпыныс байқалуда. Әлеуметтік-педагогикалық қызметтің әлеуметтік саланың әртүрлі секторлары мен қоғамның тіршілік қызметінің өзге салаларына таралу процесі тоқтауда. Мамандар тұтастай әлеуметтік педагогиканың және әлеуметтік педагог мамандығының беделінің төмендеп бара жатқанын атауда [9].

Әлеуметтік-педагогикалық білім мен соның көрсетіліп отырған практикасының дамуындағы алаңдататын беталыстармен қатар жағымды беталыстар да орын алуда. Оларды есепке алып, әлеуметтік педагогиканың жағымды дамуын қамтамасыз ету үшін негізгі үш шартты жүзеге асыру қажет.

Бірінші шарт – әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытуға деген қызығушылығы мен ынта-ықыласын арттыру. Болашақ әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытуға деген қажеттіліктер тудыратын мотивациялық, танымдық іс- әрекеттің таңдаулы түрі ретінде өздігінен дербес жұмыс істеуге дайындығын қалыптастыру. Әлеуметтік педагогиканың кейінгі даму жылдары жинақталған әлеуметтік-педагогикалық білімді түрлі формасында есепке алу, мұқият талдау, жүйеге келтіру, жіктеу, топтастыру және суреттеу. Тағы да айта кететін жайт, жаңа даму кезеңінің ең маңызды міндеті жинақтаған әлеуметтік-педагогикалық білімді сақтап қалу болып табылады.

Болашақ әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытуға қолдау көрсетуді; адамгершілік мәдениетті дамыту жұмысымен табысты айналысатын студенттерді моральдық және материалдық көтермелеуді; студенттердің адамгершілік мәдениетін дамытуға белсенділігін ынталандыратын білім беру ортасын құруды қамтиды. Мотивация ішкі факторлардың жиынтығын білдіреді адамды іс-әрекетке итермелейтін, оның шекаралары мен формаларын белгілейтін сыртқы қозғаушы күштер оған бағыт береді, белгілі бір мақсаттарға жетуге бағытталған [9].

Екінші шарт – болашақ әлеуметтік педагогтардың адамгершілік мәдениетін дамытуды анықтау (диагностикалық, жобалау, ұйымдастыру, іс-әрекеттік, талдау, әлеуметтендіру) бойынша тоқталсақ. Адамгершілік мәдениетті дамыту оның іс-әрекетіндегі даярлық дәрежесіне байланысты болмақ. Сонымен қатар, Ю.Н.Камалов, С.А.Жолдасбекова, А.С.Узахова, А.Е.Байбатшаева даярлық дегеніміз – адамның қандай нәрсені болмасын орындай білу қабілеті, іскерлік білім мен тәжірибеге негізделген. Адамгершіліктің дамуының алғашқы кезеңінде мамандар белгілі бір қимыл әрекеттің ебін меңгереді [10] деген ой түйіндейді. «Адамгершілік мәдениетті дамытуды-мамандардың адами құндылықтар мен әдептілік дағдыларды қалыптастыруы және оны өмірде, өз тәжірибесінде тиімді пайдалана алу мүмкіндігі», - дейді В.О.Коваленко [11].

Адамгершілік мәдениет дағдылардың маңызды ерекшелігі – олардың жалпылануы, нәтижесінде олар өзгертін және әртүрлі жағдайларда сәтті жүзеге асырылады. Кең мағынада, адамгершілікті дамыту – белгілі бір міндеттерді саналы түрде шешуге дайын болу.

Үшінші кезеңде студенттердің жұмысы адамгершілік мәдениетті дамыту бағытындағы шығармашылық сипатқа ие болуы. Мәселелерді теориялық талдау неғұрлым тәуелсіз, терең, сыни болады. Студент жеке авторлардың ұстанымына сыни баға береді, мәселені одан әрі зерттеу бойынша проблеманы анықтайды. Әдебиеттерді талдап эксперименттік зерттеулер жүргізеді. Осы дағдыларды меңгергеннен кейін студент бірқатар диагностикалық дағдыларды игере алады: тәжірибелік жұмысты жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу, жинау және

деректерді өңдеу, сонымен қатар оларды графиктер, кестелер, диаграммалар түрінде ұсыну. Болашақ мамандар тәжірибелік жұмыстың маңыздылығын және оның жұмысын жоспарлау, мазмұнын таңдау қажеттілігін нақты түсініп, оқыту, құралдар мен әдістерді таңдау, сонымен қатар зерттеу жұмысының әртүрлі аспектілеріне назар аударуы қажет. Жоғары курстарда студенттер алған білімдері мен дағдыларын бекітеді және жетілдіреді. Нақты зерттеу мәселелерін шешуде және оларды теориялық және әдістемелік тұрғыдан қамтитын нақты және аяқталған педагогикалық эмпирикалық зерттеу бойынша жобаны әзірлейді. Осылайша, адамгершілік мәдениетті дамыту санамен, ақылдылықпен, мақсаттылықпен сипатталатын күрделі және жалпыланған әрекеттер болып табылады. Жоспарлылық, прогрессивтілік, практикалық бағдар, сонымен қатар мақсатқа жетудің әртүрлі нұсқалары мен әдістерді игереді.

Үшінші шарты – әлеуметтік саланы, оның барлық секторларын, соның ішінде басқару деңгейінде мамандандыру. Әлеуметтік қызметкерлер мен әлеуметтік педагогтарды даярлау көбінесе әлеуметтік ортадағы шешімін күтіп тұрған мәселелердің қазіргі уақыттағы түсініктеріне негізделуімен ұйымдастырылып отырады, ал қазіргі студенттерге ертеңгі күннің жағдайларында жұмыс істеп отыруына тура келеді. Мұндай кереғарлық болжамдау саласының әртүрлі мамандарының күш-жігерін ықпалдастыру арқылы шешіліп отырады, ол үшін қазіргі мен келешектің міндеттерін шешуге деген кәсіби көзқарас қажет. Осылайша, әлеуметтік педагогиканы дамыту соған қатысы бар әркімнің қызметінде кәсіби шеберлікті қажет етеді.

Ойымызды қорытындылай келе, қарастырылып отырған процестің теориялық және әдістемелік негіздемесі болашақ әлеуметтік педагогтің адамгершілік мәдениетін тиімді қалыптастыруға ықпал ететін, оқу-тәрбие процесінің негізгі құрамдас бөліктеріне олардың біртұтас байланысы мен өзара тәуелділігінде сәйкес келетін педагогикалық шарттарды анықтауға мүмкіндік берді. Педагогикалық шарттар деп біз білікті маманның ең маңызды тұлғалық қасиеті ретінде жоғары кәсіби мәдениетті қалыптастыруға ықпал ететін студенттердің кәсіби бағдарлау жұмыстарының арнайы жасалған нақты жағдайларын түсінеміз. Мұндай шарттар жиынтығының әлеуметтік-педагогикалық маңыздылығы оның педагог даярлайтын жоғары оқу орнының оқу процесінде болуы әрбір студентке қол жетімді максималды номиналды құндылықтармен педагогикалық кәсібилікті қалыптастырудың тиімділігіне әсер ететіндігінде деп тұжырымдаймыз.

Әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасы жаңа формация педагогының үздіксіз педагогикалық білім беру тұжырымдамасы. Алматы, 2005ж.
2. Орысша-қазақша түсіндірме сөздік: Педагогика / О 74 Жалпы редакциясын басқарған э.ғ.д., профессор Е. Арын - Павлодар: "ЭКО" ҒӨФ. 2006. - 482 б. ISBN 9965-808-85-6

3. Философия и методология педагогики: научные школы стран СНГ и Республики Казахстан: хрестоматия. Под ред. д.филос.н., профессора А.Р. Масалимовой. - Алматы: Қазақ университеті, 2017 .- 402 с.
4. Таубаева Ш.Т. Педагогиканың философиясы және әдіснамасы. Оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 340 бет.
5. П.И. Пидкасистый, А.М.Столяренко. Педагогическое общество Психология и педагогика: учебник /– 5-е изд., допол. и перераб. – М. 2010. - 714
6. Андреев В.И. Практикалық әрекетті эвристикалық бағдарламалау. - М.: орта мектеп, 1981. - 240 б.
7. Подласый И.П. Педагогика: Учебник для студ. пед. вузов: в 2 кн. – М.: ВЛАДОС, 2000. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.
8. Кувшинов А.В. Формирование профессиональной самооценки будущих учителей физической культуры: дис. ...канд.пед.наук. – Тула, 2000. – 220 с.
9. Ертарғынқызы Д. Жоғары мектепте болашақ әлеуметтік педагогтардың кәсіби идеалын қалыптастыру жүйесі. 6D012300-Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану. 152 б.2017.
10. Жолдасбекова С.А., Иманкулова Л.Б., Каратаев Г.С., Мокроусова А.Е. Факторы, влияющие на формирование научно-исследовательских способностей учащихся // Международный научный журнал «Гуманитарийум» – 2018. – №3 (8). – С.15-21.
11. Коваленко О.Г., Н.А.Шишкина. Педагогическая деятельность преподавателя в обучении дисциплинам студентов вуза. // Молодой ученый.- 2015. №21(101). С.790-792.

37.1174

**БАСТАУЫШ МЕКТЕПТЕГІ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫ ТЕЖЕЛГЕН
БАЛАЛАРДЫҢ КЛИНИКАЛЫҚ -ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ**

Тогызбаев А М.

Психология мамандығының 1 курс магистранты

Айкинбаева Г.Қ.

Педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қаласы

Қазақстан Республикасының Білім туралы заңында «Білім беру жүйесінің басты міндеттеріне: білім бағдарламаларын меңгеру үшін жағдайлар жасау және адамның шығармашылық, рухани және дене мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, жеке басының дамуы үшін жағдай жасау арқылы парасатты байыту» деп атап көрсеткен болатын [1]. Осыған байланысты қоғам алдында оқушының жеке басын үйлесімді дамытуға бағытталған міндеттер қойылып отыр. Еліміздің